

NÄTVERKSBYGGANDE – EN NY SAMFUNDSSTRUKTUR Av Peringe Pihlström (år 1999)

Jag har just läst en artikel av Anders-Petter Sjödin i tidningen Trons Värld. Den heter: Apostlar och Profeter på Peter Wagners nya institut och Bönecenter Trons Värld nr:23, 16 december 1999 Här följer personliga reflektioner kring temat, från min synpunkt sett.

Ohälsosam utveckling

Peter Wagner, mr. Church Growth deklarerade för några år sedan att vi som kristenhet gått in uti "the post-denominational era", (tiden efter samfunden - i fri översättning). Detta uttalande skedde i samband med att han samlade till den första apostoliska nätverkskonferensen. Dessa samlingar har sedan dess ägt rum med regelbundenhet och nu har således han själv och många andra gått ut i en klarare deklaration om sin egen kallelse som apostel. Efter att jag har varit bosatt 5 år i USA och arbetat och rest en del i församlingssammanhang som står dessa nätverk relativt nära har jag personligen många funderingar kring hur hälsosam den utveckling är som man nu ser i USA och därmed kommer att se i Sverige inom några år. Det nya modeordet "nätverk" dyker upp allt mer i missionsorganisationer m.m. Willow Creek har ett nätverk, Toronto Vineyard är ett annat exempel. Den stora innegrejen just nu i USA är att vara apostel.

Auktoritetsbesatt

Den stora frågan i amerikanskt kyrkoliv är den som rör auktoritet. Man kan enkelt uttrycka säga att medan vi svenskar ofta drivs av ett pragmatiskt behov av att få saker uträttade så är i stället amerikanska församlingsledare mer inriktade på att reda ut frågan om vem som bestämmer. Innan något kan ske måste auktoritetsstrukturen och -ordningen vara klar. Auktoritet står i centrum, och därför ger också amerikanskt kyrkoliv upphov till en stark betoning på enmansledarskap, auktoritetsbetoning och en hierarkisk struktur. I raden av olika rörelser som har sitt upphov i USA kommer nu nästa omgång, de apostoliska nätverken.

Nätverkskoppling

De apostoliska nätverkskyrkorna kopplar samman rader av församlingar, hundratals och tusentals i en samfundslignande organisation som har som sitt lockbete en negativ attityd till organisation och ett sökande efter samhörighet och identitet med en apostel/profet. När man finner denna auktoritetsfigur ansluter man sig och sin församling, börjar ge ekonomiskt stöd, ofta tionde av församlingens intäkter och lämnar över stor del av beslutsrätten över den lokala församlingen till ett informellt ledarskap (apostoliskt/profetiskt) som man numera underordnar sig.

Marknaden finns

Förutsättningar för dessa nätverk kommer till stor del från det förhållandet att över 50% av USAs kyrkor är samfundsberoende. Om man då betänker att USA har flera hundratals församlingar i en småstad av Vimmerbys eller Karlstads storlek inser man kvickt vilken marknad som finns tillgänglig i ett land där 60% av befolkningen på 250 miljoner eller fler säger sig vara kristet troende. Under förespegling att den apostoliska nätverksmodellen är Jesu och Paulus metod, hur väsensfrämmande detta än är, skapas ett sug som dessa nätverk sedan ska försöka möta.

Potentiell medlem

I varje oberoende församlingsledare finns en potentiell medlem i ett nätverk. Ingen vill ju vara eller bli kallad för "independent" (oberoende) ha "an independent spirit"(en oberoende ande)

och vilja "do your own thing"! Det vittnar ju om ovilja att underordna sig, alltså en upprorisk attityd. Fy så hemskt!

Man har ett behov av att höra till, känna delaktighet och vara öppen för korrigerande, att ha ett förhållande där andra kan se hur man handskas med pengar, familjerelationer etc. Detta är viktigt för många församlingsmedlemmar som en signal att deras pastor är öppen och inte håller på med något hemligt bakom scenen. De stora skandalerna under 80- och 90-talen bland kristna ledarna lägger grunden för detta. Eftersom transfer-tillväxt är den främsta orsaken till att amerikanska församlingar växer har många upplevt en eller flera traumatiska församlingskriser och kommer till ett nytt sammanhang med försvarsmurarna uppe.

Pyramidspel

Framgång smittar av sig. Vem vill inte tillhöra den stora apostelns nätverk, hänga med på ett tidigt stadium så att man kommer långt upp i pyramiden? Därför säljer sig dessa nätverk automatiskt. De är den kristna kyrkans motsvarighet till pyramidförsäljningen. Runt dessa framgångsrika nätverksapostlar samlas inbegång. Kolla annonseringen i Charisma Magazine eller liknande kristna tidningar så kan du snart se hur det utvecklas.

Många pastorer som arbetar i små församlingar känner behov av gemenskap. Det låter oerhört attraktivt att erbjudas gemenskap i ett nätverk. Man blir erbjuden nätverksträffar, resurser, kontakt med apostolisk tjänst etc. Nätverksträffarna ser dock förvirrande mycket ut som samfundens pastorsdagar i allmänhet. Där har man de som får något att hända och utgör navet (makthavarna apostlar/profeter) och därefter de som tillhör innekreten runt makthavarna (ser ut som aposteln/profeten och talar som de), därefter kommer de som inser att de inte kommer in i innekreten och försöker skapa sin egen krets (de som visar sig ha en avvikande uppfattning mot makthavarna), och till sist de som kom ensamma dit och åker ännu ensam hem igen.

Paulus arbetade sammanlagt med 20 församlingar i fyra regioner under hela sin aktiva tjänst. Kunde inte det vara en modell att fundera över innan man annonserar ut sin hjälp till vem som vill komma med? De flesta som anknyter sig till apostlarnas nätverk kommer aldrig att få se aposteln eller ha honom på besök i deras kyrka. De kanske får trycka hans hand på ett nätverksmöte, ha ett snabbt samtal med honom, men förväntan att få den där praktiska hjälpen man önskat sig förverkligas ytterst sällan. Däremot kommer de att möjliggöra för apostlarna att förverkliga sin dröm av att samla en sfär av församlingar runt om sig som han kan utöva inflytande över. Den enkla lokala församlingsledaren i nätverket kommer aldrig därefter.

Varför uppstår detta?

Nätverksmodellen gör intryck av att vara

- en upprepning på tidigare varianter av hierarkiska strukturer, discipleship, sheparding, one-shepard. För dem som följt med under 30 år låter Wagner's argument välbekanta. Inget nytt under solen. Går man sedan tillbaka in i de mer traditionella kyrkostrukturerna som katolska kyrkan kan man se hur biskopsväldet upprepas gång på gång.
- en suverän finansiering av verksamheten för apostlar/profeter. Ett räkne-exempel: aposteln har 500 församlingar (det är ett ganska litet nätverk i USA) som alla ger 10% av församlingens intäkter (det är ett mycket vanligt arrangemang). Säg till exempel att församlingen omsätter 500,000 Kr. per år (det är lågt räknat). Det innebär 50,000 Kr till nätverket från 500 kyrkor, d.v.s. totalt 25 miljoner Kr. Ok, säg att jag överdriver, församlingarna ger 1%! Det innebär ändå 2,5 miljoner Kr.
- en kyrkopolitisk strukturering liknande vad som skedde på 200- och 300-talet e.Kr. där kyrkliga ledare delar upp den redan existerande kyrkan mellan biskoparna för att

inte hamna i intressekonflikter och maktkamp. När den evangeliserande verksamheten inte är primär blir maktstruktureringen av kyrkan i stället en förstahandsfråga.

- samfunden försvinner bort, nätverken kommer och ersätter dem. Det ena liknar mycket det andra. Skillnaden är att i nätverken saknar man fullständigt möjligheten för den enskilde till påverkan och insyn, medinflytande och förändring, något som ändå teoretiskt finns i samfunden. Jag är personligen motståndare till samfundsorganisationer efter som de strider mot Guds plan för församlingen, men nätverken är en ännu mer främmande företeelse. Om jag måste tillhöra något föredrar jag ett samfund. Den demokratiska röstordningen är självfallet inte en Gudsrikesmodell, men den skänker ändå den enskilde medlemmen möjlighet att vara med och besluta i fråga om resurser, inriktning och andra frågeställningar av stor betydelse. Har någon fått förtroende att vara en församlingsledare, måste han naturligtvis även ha rätt att vara med och med beslut påverka sådant som rör det nätverk han av eget beslut tillhör.

Vi har tidigare sett att dessa auktoritetsexperiment leder till utbrända kristna, missbruk och överauktoritet. Det leder till stagnation, inte till det utlovade expansiva församlingsliv många hoppas på. Det verkar tyvärr vara på gång en gång till. Snart dyker de upp i Sverige också, dessa s.k. superapostlar som erbjuder sina tjänster. Paulus kämpade mot deras planer i Korint, men deras verksamhet har tyvärr inte upphört. Vi har behov av apostlar, det har alltid funnits apostlar. De spekulativa årtionde- eller århundradetolkningarna som Wagner m.fl. ägnar sig åt leder om man drar ut konsekvenserna till en mycket märklig kyrkohistorisk tolkning. Sanningen är ju den att Ef 4:11-tjänsterna apostlar, profeter, evangelister herdar och lärare alltid funnits ibland oss.